

E-seminar: EU normativni okvir za okolje

Senka Šifkovič Vrbica, april 2017

Slovenija je dolžna spoštovati [pravni red Evropske unije](#) (EU) na podlagi Pogodbe o Evropski uniji in Pogodbe o delovanju Evropske unije ([veljavna prečiščena različica](#)). Zahteve glede delovanja EU na področju okolja določajo 191. do 193. člen Pogodbe o delovanju Evropske unije. Zavezujoči splošni akti (predpisi) na ravni EU so direktive in uredbe.

Direktiva je za vsako državo članico zavezujoča glede rezultata, vendar prepušča državnim organom izbiro oblike in metode. Direktive tako praviloma ni možno neposredno uporabljati, pač pa je njene usmeritve država dolžna prenesti v svoj pravni red. Če pa tega država ne stori pravočasno, direktiva neposredno učinkuje, vendar le v razmerju posameznika zoper državo. Posamezne določbe direktive lahko tako neposredno učinkujejo, če so dovolj jasne in nepogojne. Že pred potekom roka za prenos, pa je potrebno nacionalne pravne norme razlagati v skladu z namenom in besedilom sprejete direktive (načelo lojalne razlage). Uredbe pa so zavezujoče v celoti in se uporabljajo neposredno, torej enako kot nacionalna zakonodaja. Države pri uporabi in izvajanju uredb niso svobodne pri izbiri oblike in metode izvajanja.

EU ima seveda tudi mnoge programske dokumente, ki niso predpisi in zato niso pravno zavezujoči, vsekakor pa lahko pomagajo pri oblikovanju argumentacije v postopkih. Najpomembnejši je obdobji akcijski program za okolje ([veljavni sedmi okoljski akcijski program Unije do leta 2020 „Dobro živeti ob upoštevanju omejitev našega planeta“](#)).

Predpise EU je možno najti na spletni strani [EUR LEX](#), predpisi pa so objavljeni v [Uradnem listu EU](#). [Evropska komisija](#) si prizadeva za širitev znanja o varstvu okolja in v ta namen organizira poučne spletne [izobraževalne module](#). Podrobnejše vsebine o pravnem sistemu varstva okolja v EU pa je možno najti v vodilni monografiji s tega področja European environmental Law ([prost dostop do publikacije](#)). Evropske politike so v RS predstavljene v okviru [Ministrstva za zunanje zadeve](#).

Pomemben sistem varstva okolja predstavlja [sodni sistem EU](#). Mehanizme varstva sproža [Evropska komisija](#), ki je izvršilni organ EU v primeru, da država članica krši pravni red EU. Komisija začne zoper državo najprej neformalni postopek poizvedovanja (EU pilot), v okviru katerega se razjasnjuje problem, Evropska komisija in država članica pa iščeta rešitve. Formalni del postopka pa se začne z uradnim opominom Evropske komisije članici, na katerega mora država odgovoriti s pojasnili. Če Evropska komisija tudi po tem meni, da kršitev obstaja, naslovi na državo članico obrazloženo mnenje, v katerem navede kršitev in določi rok za njeno odpravo. Če država ne odpravi kršitve, lahko Evropska komisija predloži zadevo Sodišču Evropske unije, ki izda sodbo s katero ugotovi ali je država članica kršila pravni red ali ne. Če država tudi tedaj ne odpravi kršitve, ji lahko sodišče na predlog Evropske komisije naloži plačilo kazni.

[Evropska komisija](#) zoper državo začne postopek, ker sama ugotovi domnevno kršitev, najpogosteje pa na podlagi posameznikov ali organizacij, ki na Evropsko komisijo [vložijo pritožbo](#). Zaželeno je, da je pritožba dobro pripravljena, konkretna, argumentirana in podkrepljena z dokazili. V tem primeru ima več upanja, da bo Evropska komisija začela pilotni postopek. Za področje varstva okolja se vložijo pritožba na [Generalni direktorat za okolje pri Evropski komisiji](#).